

دوره یازدهم – سال اول

شماره چاپ:

تاریخ چاپ: ۱۳۹۹/۱۱/۲۶

شماره ثبت: ۱۸۱

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«طرح الحاق نه (۹) تبصره به قانون حمایت از

توسعه صنایع پایین دستی نفت خام و میعانات گازی

با استفاده از سرمایه گذاری مردمی»

کد موضوعی: ۳۱۰

معاونت پژوهش‌های زیربنایی و امور تولیدی

شماره مسلسل: ۱۷۳۱۷

دفتر مطالعات انرژی، صنعت و معدن

آذرماه ۱۳۹۹

به نام خدا

فهرست مطالب

۱.....	چکیده
۲.....	مقدمه
۳.....	۱. اظهارنظر کارشناسی طرح به لحاظ فنی - اقتصادی
۱۶.....	۲. اظهارنظر کارشناسی طرح به لحاظ حقوقی «تطبیق با قوانین»
۲۱.....	جمع‌بندی و پیشنهادات

اظهار نظر کارشناسی درباره:
«طرح الحاق نه (۹) تبصره به قانون حمایت از توسعه
صنایع پایین دستی نفت خام و میعانات گازی با استفاده از
سرمایه گذاری مردمی»

چکیده

طرح «الحاق نه (۹) تبصره به قانون حمایت از توسعه صنایع پایین دستی نفت خام و میعانات گازی با استفاده از سرمایه گذاری مردمی» با شماره ثبت ۱۸۱ مورخ ۱۳۹۹/۰۶/۲۶ در مجلس شورای اسلامی اعلام وصول شده است. هدف از تدوین این طرح، رفع مشکلات مربوط به قانون مذکور در توسعه صنایع پایین دستی و تسهیل در احداث پالایشگاه‌ها در کشور با توجه به تأکیدات رهبر معظم انقلاب است. به همین منظور انجام برخی اصلاحات ضروری در قانون «حمایت از توسعه صنایع پایین دستی نفت خام و میعانات گازی با استفاده از سرمایه گذاری مردمی» پیشنهاد شده است.

مقدمه

قانون «حمایت از توسعه صنایع پایین‌دستی نفت خام و میعانات گازی با استفاده از سرمایه‌گذاری مردمی» در تاریخ ۱۳۹۸/۴/۲۴ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید. این قانون به عنوان یکی از استراتژی‌های هوشمندانه در حوزه انرژی برای بی‌اثر کردن تحریم‌های ایالات متحده آمریکا است و می‌تواند ثمرات قابل توجهی در ارزش افزوده بخش نفت و اشتغال ایجاد کند. یکی از اهداف اصلی قانون، افزایش ظرفیت فرآورش نفت و میعانات گازی به اندازه ۸۰ درصد نفت و میعانات گازی تولیدی در کشور است به صورتیکه تکمیل زنجیره ارزش پتروشیمی نیز برای بدست آوردن سهم مناسبی از آن، متناسب با بازار منطقه‌ای مهیا شود. دستیابی به اهداف فوق، علاوه بر نیاز به حمایت دولت از ابعاد فنی و مهندسی، به تسهیل‌گری و تنظیم‌گری دولت در بعد تأمین مالی نیاز دارد. با توجه به اینکه پس از تصویب قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم و چهارم قانون اساسی، وزارت نفت نمی‌تواند بیش از ۲۰ درصد سهام هر شرکت پالایشگاهی یا پتروشیمی را داشته باشد، عملاً سیاست توسعه صنایع پایین‌دستی نفت در تقسیم کار قانون مذکور به عهده بخش خصوصی گذاشته شده است. کافی است مردم و بخش خصوصی نسبت به دریافت سود قطعی مشارکت در طرح‌های مذکور مطمئن باشند. بی‌شک اجرای دقیق قانون منجر به کاهش خام‌فروشی شده و حرکت به سوی تولید محصولات نهایی می‌تواند از نتایج اثربخش توسعه پتروپالایشگاه‌ها باشد. در این گزارش تبصره‌های پیشنهادی از منظر فنی-اقتصادی و حقوقی بررسی شده است.

۱. اظهار نظر کارشناسی طرح به لحاظ فنی - اقتصادی

هدف اصلی از تدوین و تصویب طرح «الحاق نه (۹) تبصره به قانون حمایت از توسعه صنایع پایین دستی نفت خام و میعانات گازی با استفاده از سرمایه گذاری مردمی» ابهام زدایی از مسائل و موضوعاتی بوده که در روند تدوین و تصویب آیین نامه اجرایی قانون مذکور بوجود آمده بود و موضوع این ابهامات در خصوص منبع تأمین تنفس خوراک بوده است.

۱-۱. عنوان طرح

عنوان طرح به درستی انتخاب نشده است و ضروری است که به شکل زیر اصلاح گردد:
«طرح اصلاح قانون حمایت از توسعه صنایع پایین دستی نفت خام و میعانات گازی با استفاده از سرمایه گذاری مردمی»

۱-۲. بررسی مواد و تبصره‌ها

به شرح جدول ذیل است:

مواد	متن	تبصره پیشنهادی	اظهار نظر مرکز
۱	اصطلاحات این قانون در معانی مشروح ذیل به کار می‌رود: الف) طرح: طرح‌های ایجاد تأسیسات پالایشگاهی و پتروپالایشگاهی با خوراک نفت خام و یا میعانات گازی با ضریب پیچیدگی بالا توسط بخش	الحاق به ماده (۱) تبصره «۱» عبارت «میزان سرمایه‌گذاری ارزش گذاری شده» به شرح زیر تعریف می‌شود:	اصلاح صورت گرفته مناسب است. دلیل توجیهی: تجربه احداث واحدهای پالایشگاهی و پتروشیمیایی در ایران نشان داده است که عمده طرح‌ها حداقل با هزینه‌ای در بازه ۲۰ الی ۵۰ درصد بیشتر از برآورد هزینه اولیه انجام می‌شود و عمده این هزینه ناشی از

موضوع	متن	تبصره پیشنهادی
<p>غیردولتی و همچنین بهینه‌سازی و ارتقای کمیّت و کیفیت فرآورده‌های پالایشگاه‌های موجود به نحوی که ترکیب تولید فرآورده آنها اساساً به محصولات سبکتر و میان تقطیر اختصاص یابد.</p> <p>ب) مجوز: مجوز صادره مطابق با جز (۴) بند «پ» ماده (۳) قانون وظایف و اختیارات وزارت نفت که براساس طراحی و محاسبات فنی و اقتصادی طرح پیشنهادی و مشخصات فرآورده‌های تولیدی، توسط وزارت نفت ارزیابی و صادر می‌شود و شامل مقدار خوراک و تنفس خوراک برآوردی می‌باشد.</p> <p>پ) شرکت مجری طرح: شخصیت حقوقی مالک و دارای مجوز اجرای طرح است که صرفاً می‌تواند مجری یکی از طرح‌های موضوع این قانون باشد.</p> <p>ت) تنفس خوراک: اعطای خوراک بدون دریافت بهای آن از زمان شروع بهره‌برداری طرح‌های موضوع این قانون، به تعداد روزی که ارزش آن معادل حجم سرمایه‌گذاری ارزشگذاری شده در مجوز صادره باشد و به عنوان تسهیلات به شرکت مجری طرح محسوب می‌شود.</p>	<p>میزان سرمایه‌گذاری ارزش‌گذاری شده: برآورد میزان سرمایه‌گذاری هر طرح است که در مجوز آن ذکر شده و شامل تمام هزینه‌های مالی مرتبط با ساخت پروژه و همچنین هزینه تأمین مالی به روش‌های مختلف تا سقف پنجاه درصد (۵۰٪) هزینه‌های ساخت پروژه است.</p>	<p>هزینه‌های تأمین مالی یا به عبارتی سود و کارمزد اعطایی بابت اوراق مالی منتشر شده یا انواع تسهیلات دریافت شده است. به عنوان آخرین نمونه می‌توان به طرح پالایشگاه ستاره خلیج فارس اشاره کرد که قرار بود با ۳/۲ میلیارد یورو احداث شود اما در انتهای کار با ۴/۲ میلیارد یورو (یعنی ۱ میلیارد یورو معادل ۳۱ درصد هزینه بیشتر) ساخته شد. صورت‌های مالی این شرکت نشان می‌دهد که عمده افزایش هزینه ناشی از سود تسهیلات و اوراق منتشر شده در جریان تأمین مالی این طرح بوده است. مطابق صورت مالی سال ۱۳۹۷ این شرکت، بابت مجموع ۲/۹ میلیارد یورو تسهیلات و اوراق دریافتی در دوره ساخت، هم‌اکنون شرکت پالایش نفت ستاره خلیج فارس باید ۴/۹۷ میلیارد یورو بازپرداخت داشته باشد که از این مقدار ۱/۳ میلیارد یورو بابت سود و کارمزد اوراق یا تسهیلات دریافتی بوده است. بنابراین به نظر می‌رسد تبصره پیشنهادی سعی کرده است برآورد «هزینه سرمایه‌گذاری ارزش‌گذاری شده» برای اجرای «طرح»‌های مورد اشاره در قانون را واقع بینانه‌تر کند و از این لحاظ پیشنهاد خوبی است. همچنین در متن قانون (بند «ت») و متن آیین‌نامه اجرایی (ماده (۱)) آن ابهام وجود داشت که «حجم سرمایه‌گذاری ارزش‌گذاری شده» شامل هزینه‌های تأمین مالی نیز می‌شود یا خیر؟ که از این لحاظ شفافیت بیشتر در قانون صورت گرفته است.</p>

مواد	متن	تبصره پیشنهادی	اظهار نظر مرکز
۲	دولت موظف است طبق تکالیف این قانون، از طریق وزارت نفت نسبت به صدور و بازنگری مجوز طرح‌ها تا سقف دو میلیون بشکه در روز و اعطای تنفس خوراک، از سرمایه‌گذاران بخش غیردولتی برای جذب سرمایه‌گذاری مردمی حمایت کند.		
۳	تنفس خوراک تخصیصی به طرح‌ها با رعایت شرایط زیر صورت می‌پذیرد: الف) استفاده از سهم صندوق توسعه ملی در چارچوب قوانین و مقررات مربوطه و با اذن مقام رهبری است. ب) درصد تولید نفت کوره در طرح‌های موضوع این قانون باید کمتر از ده درصد (۱۰٪) کل فرآورده‌های تولیدی آن طرح باشد. پ) در هنگام بهره‌برداری از واحد احداث شده، تطبیق کمیت و کیفیت انواع فرآورده‌های تولیدی بر اساس مجوز اولیه صادره برعهده وزارت نفت بوده و در صورت وجود هرگونه مغایرت موظف است میزان تنفس خوراک را متناسب با طرح اجراء شده تعدیل کرده و به اطلاع صندوق توسعه ملی برساند. ت) خوراک تحویلی به واحدهای مذکور از نظر قواعد مالی در حکم	الحاق به ماده (۳) تبصره «۲» هیچ‌یک از نهادهای دولتی و حاکمیتی حق ندارد شرکت مالک طرح را به پرداخت بخشی از هزینه خوراک در دوره تنفس خوراک ملزم و در عوض طول دوره تنفس خوراک را طولانی‌تر کند، مگر این کار با درخواست و رضایت خود شرکت مالک طرح باشد.	اصلاح صورت گرفته مناسب است. دلیل توجیهی: از آنجا که در جریان تدوین و تصویب آیین‌نامه اجرایی قانون، ابهاماتی در زمینه منبع تأمین تنفس خوراک به وجود آمده بود به‌نظر می‌رسد پیشنهاددهنده طرح مذکور، به دنبال ابهام‌زدایی در این مسئله بوده است. به عبارتی طبق بند «ت» ماده (۳) قانون، «تنفس خوراک برای اجرای این قانون صرفاً از محل سهم صندوق توسعه ملی تأمین می‌شود.» از طرفی صندوق توسعه ملی از خوراک این واحدهای پلاستی سهم مشخصی (۳۳ درصد برای سال ۱۳۹۶) دارد و ظاهراً طبق ماده (۲۶) آیین‌نامه اجرایی مقرر شده است که سهم (۶۷ درصدی) دولت نیز از محل صادرات نفت خام صندوق توسعه ملی در همان سال تأمین شود. این در حالی است که با تشدید تحریم‌ها و کاهش سهم صندوق از صادرات ممکن است منابع صندوق برای تأمین تنفس خوراک کافی نباشد و پتروپالایشگاه از بدو تأسیس

اظهار نظر مرکز	تبصره پیشنهادی	متن	مواد
<p>تنها بتواند از تنفس هزینه ۳۳ درصد از خوراک خود بهره‌مند شود.</p> <p>به عبارت دیگر همان نفت خامی که در دوران تحریم با کاهش تکلیفی تولید مواجه شده و توانایی صادرات آن وجود ندارد، حالا معلوم نیست که برای تنفس خوراک «یکساله» ۶۷ درصد از آن در پتروپالایشگاه کدام یک از ارگان‌های صاحب سهم نفت باید پیشقدم شوند و دولت و شرکت ملی نفت حاضر به تنفس دادن در دریافت هزینه خوراک آن هم تنها برای یکسال نمی‌شوند. در واقع ۳۳ درصد از تنفس خوراک را صندوق توسعه ملی متقبل شده است اما حالا مسئله بر سر این است که ۶۷ درصد باقی مانده از سهم تنفس خوراک را چه کسی باید متقبل شود؟ خزانه دولت یا شرکت ملی نفت ایران یا مجدداً صندوق توسعه ملی؟ لذا ممکن است پتروپالایشگاه تنها به اندازه سهم (۳۳ درصدی) صندوق توسعه ملی از خوراکش، تنفس خوراک دریافت کند و در عوض طول دوره تنفس خوراک از ۱ سال به ۳ سال افزایش یابد که این کار قطعاً توجیه اقتصادی طرح‌ها را با چالش جدی مواجه می‌کند.</p>		<p>صادرات نفت خام و میعانات گازی است و تنفس خوراک برای اجرای این قانون صرفاً از محل سهم سالانه صندوق توسعه ملی در سقف سهم سالانه آن صندوق تأمین می‌شود.</p> <p>تسویه حساب این واحدها با صندوق توسعه ملی بابت بازپرداخت اقساط تنفس خوراک، علاوه بر سهم صندوق توسعه ملی از محل فروش خوراک به آنها در طی سنوات آتی می‌باشد.</p> <p>ث) بازپرداخت تسهیلات تنفس خوراک صندوق توسعه ملی، پس از دوره تنفس مطابق مقررات صندوق صورت می‌گیرد.</p> <p>ج) مجوزهای موضوع این قانون به استثنای طرح‌های بهینه‌سازی و ارتقای پالایشگاه‌های موجود صرفاً برای سواحل کشور صادر می‌شود.</p> <p>چ) دولت مجاز است در هنگام اعطای تعهد تنفس خوراک، قرارداد دریافت بخشی از درآمد حاصل از فروش فرآورده‌های طرح‌ها را به صورت</p>	
<p>اصلاح صورت گرفته مناسب نیست. دلیل توجیهی:</p> <p>-احتیاجی به واژه قانونی در عبارت «سهم قانونی سالانه صندوق توسعه ملی» نیست زیرا سهم سالانه صندوق توسعه ملی مشخص است و طبق قوانین موضوعه</p>	<p>الحاق به ماده (۳)</p> <p>تبصره «۳»</p> <p>اعطای تنفس خوراک در اجرای قانون از محل سهم قانونی سالانه صندوق توسعه ملی از صادرات نفت و میعانات گازی و همچنین</p>	<p>ماهانه متناسب با مبلغ بازپرداخت اقساط، جهت تسویه بدهی از آن طرح اخذ کند و یا پس از بهره‌برداری از طرح، سهم سهامداران شرکت مجری طرح را تا سقف مبلغ تنفس خوراک اخذ نماید.</p>	

مواد	متن	تبصره پیشنهادی	اظهار نظر مرکز
		<p>مطالبات ارزی صندوق از دولت تأمین می‌گردد و <u>سهام قانونی دولت</u> و شرکت ملی نفت ایران از خوراک این واحدها در دوره تنفس خوراک در قالب تهاتر با مطالبات ارزی صندوق توسعه ملی از دولت و شرکت ملی نفت ایران (و نیز شرکتهای تابعه و وابسته آن) محاسبه می‌شود. در هنگام تسویه و تهاتر مطالبات مذکور به این شیوه، ضمانتنامه‌ها و تعهدات بازپرداخت دولت و شرکت ملی نفت ایران به صندوق توسعه ملی براساس زمانبندی اعطای تنفس خوراک اصلاح می‌گردد. سهم قانونی دولت و شرکت ملی نفت ایران از خوراک تحویلی به واحدهای موضوع قانون در دوره تنفس صرفاً بابت بازپرداخت تسهیلات ارزی آنها به صندوق توسعه ملی استفاده می‌شود و سهم مناطق کمتر توسعه یافته از محل منابع صادراتی صندوق توسعه ملی کسر می‌گردد. در صورتی که در هنگام اعطای تنفس خوراک، مطالبات صندوق توسعه ملی از دولت و شرکت ملی نفت ایران به طور کامل تسویه شده باشد، وجه معادل سهم</p>	<p>کشور تعیین می‌شود. در مورد عبارت «سهم قانونی دولت» نیز همین ایراد وارد است.</p> <p>-در به کار بردن عبارت «تسویه و تهاتر مطالبات» اولاً میان دو واژه «تسویه» و «تهاتر» اضافه گویی وجود دارد و ثانیاً به نظر می‌رسد عبارت «تهاتر مطالبات» صندوق توسعه ملی از دولت» دارای کژتابی و ابهام است زیرا طرف دوم مورد تهاتر مشخص نیست. به همین دلیل به نظر می‌رسد عبارت «تسویه مطالبات» صندوق توسعه ملی از دولت» اقل و اکمل است.</p> <p>-الزام صندوق توسعه ملی به پرداخت سهم دولت و شرکت ملی نفت نشدنی و خلاف اهداف تشکیل صندوق است.</p> <p>پیشنهاد می‌شود این تبصره به شکل زیر اصلاح شود:</p> <p>اعطای تنفس خوراک در اجرای قانون از محل سهم سالیانه صندوق توسعه ملی از صادرات نفت خام، میعانات گازی و خالص صادرات گاز طبیعی و همچنین مطالبات ارزی صندوق از دولت تأمین می‌گردد و سهم دولت و شرکت ملی نفت ایران از خوراک این واحدها در دوره تنفس خوراک از شرکت مجری طرح مطالبه نمی‌شود و برای تسویه مطالبات ارزی صندوق توسعه ملی از دولت و شرکت ملی نفت ایران (و شرکتهای تابعه و</p>

مواد	متن	تبصره پیشنهادی	اظهار نظر مرکز
		<p>قانونی دولت و شرکت ملی نفت (هریک که بدهی خود را با صندوق تسویه نموده باشند) از خوراک دوره تنفس، فقط از سهم ورودی سالانه صندوق توسعه ملی ناشی از عواید صادرات نفت و میعانات گازی قابل پرداخت است. تا زمانی که به دلیل تحریم‌های ظالمانه امکان صادرات نفت و میعانات گازی به اندازه سقف ظرفیت تولیدی آنها وجود نداشته باشد، هرگونه پرداخت نقدی از منابع ارزی و ریالی موجود صندوق توسعه ملی برای تسویه سهم دولت و شرکت ملی نفت ایران از هزینه خوراک دوره تنفس ممنوع است.</p>	<p>وابسته به آن) استفاده می‌شود. در هنگام تسویه مطالبات مذکور به این شیوه، ضمانت‌نامه‌ها و تعهدات بازپرداخت دولت و شرکت ملی نفت ایران به صندوق توسعه ملی براساس زمان‌بندی اعطای تنفس خوراک اصلاح می‌گردد. سهم دولت و شرکت ملی نفت ایران از خوراک تحویلی به واحدهای موضوع قانون در دوره تنفس <u>خوراک</u> صرفاً بابت بازپرداخت تسهیلات ارزی آن‌ها به صندوق توسعه ملی استفاده می‌شود و سهم مناطق کمتر توسعه یافته از <u>خوراک</u> تحویلی به پالایشگاه/پتروپالایشگاه از محل منابع صادراتی صندوق توسعه ملی کسر می‌گردد.</p> <p>تا زمانی که به دلیل تحریم‌های ظالمانه امکان صادرات نفت و میعانات گازی به اندازه سقف ظرفیت تولیدی آنها وجود نداشته باشد، هرگونه پرداخت نقدی از منابع ارزی و ریالی موجود صندوق توسعه ملی برای تسویه سهم دولت و شرکت ملی نفت ایران از خوراک دوره تنفس ممنوع است.</p>
		<p>الحاق به ماده (۳) تبصره «۴»</p> <p>آن دسته از طرح‌های بهینه‌سازی و ارتقای کمیت و کیفیت فرآورده‌های پالایشگاه‌های موجود که به تأیید وزارت نفت امکان افزایش ظرفیت</p>	<p>اصلاح صورت گرفته مناسب نیست. دلیل توجیهی:</p> <p>- آن دسته از طرح‌های بهینه‌سازی و ارتقای کمیت و کیفیت فرآورده‌های پالایشگاه‌های موجود که امکان افزایش ظرفیت خوراک در آنها وجود ندارد از اساس</p>

اظهار نظر مرکز	تبصره پیشنهادی	متن	مواد
<p>مشمول قانون حمایت از توسعه بخش پایین دستی نفت قرار نگرفته و می توانند از تسهیلات ماده (۱۲) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب سال ۱۳۹۴ استفاده کنند.</p> <p>- الزام صندوق توسعه ملی به پرداخت سهم دولت، سازمان هدفمندی یارانه ها و شرکت ملی نفت نشدنی و خلاف اهداف تشکیل صندوق است.</p> <p>- عبارت مشابه این تبصره در ماده (۳۳) آیین نامه اجرایی این قانون آمده که البته مغایر قانون است. زیرا اساساً صندوق توسعه ملی از خوراک این واحدها سهم ندارد.</p> <p>- البته در این تبصره عبارت «از آنجا که صندوق توسعه ملی از خوراک این واحدها سهم ندارد کل ارزش تنفس خوراک توسط بانک مرکزی از سهم سالانه صندوق از صادرات مواد هیدروکربوری کسر و به حساب دولت و سایر ذینفعان واریز می گردد.» اضافه شده است و به نظر می رسد پیشنهاد دهنده به دنبال ابهام زدایی و رفع اختلاف بین آیین نامه و قانون بوده است که مناسب و شایسته است.</p> <p>پیشنهاد: حذف تبصره (۴)</p>	<p>خوراک در آنها وجود ندارد، تا سی درصد (۳۰٪) از خوراک آن پالایشگاه به عنوان منبع مالی تأمین تنفس خوراک منظور می شود و از آنجا که صندوق توسعه ملی از خوراک این واحدها سهم ندارد کل ارزش تنفس خوراک توسط بانک مرکزی از سهم سالانه صندوق از صادرات مواد هیدروکربوری کسر و به حساب دولت و سایر ذینفعان واریز می گردد.</p>		

مواد	متن	تبصره پیشنهادی	اظهار نظر مرکز
		تبصره «۵» در صورتی که شرکت مجری طرح، طرح را در فازهای مختلفی طراحی کرده باشد می‌تواند پس از تأیید وزارت نفت در مورد بهره‌برداری از هر فاز، تنفس خوراک متناسب با همان فاز را دریافت نماید.	اصلاح صورت گرفته مناسب است. دلیل توجیهی: با توجه به اینکه بعضی از طرح‌های پالایشگاهی و پتروپالایشگاهی مانند پالایشگاه ستاره خلیج فارس در چند فاز طراحی می‌شوند، اعطای تنفس خوراک مرحله‌ای به آنها اولاً موجب تمرکز سرمایه‌گذاران بر فازهای اولیه و سرعت احداث آنها برای دریافت سریع‌تر تنفس خوراک مرحله اول می‌شود و ثانیاً می‌تواند تامین مالی فازهای آتی را تسهیل کند و از این لحاظ پیشنهاد مناسبی است.
		تبصره «۶» قیمت نفت خام و میعانات گازی خوراک طرح‌های موضوع این قانون، طبق قیمتگذاری مذکور برای نفت تحویلی به پالایشگاه‌های داخلی و مجتمع‌های پتروشیمی داخلی (مندرج در جز (۱) بند «الف» ماده (۱) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) مصوب ۱۳۹۳ و قوانین مصوب بعدی در این خصوص) تعیین می‌شود.	اصلاح صورت گرفته مناسب است. دلیل توجیهی: مشابه این تبصره در ماده (۳۶) آیین‌نامه اجرایی قانون نیز آمده است. به طور کلی از آنجا که در بند «ت» ماده (۳) قانون مذکور عنوان شده است که «خوراک داخلی (مندرج در جز (۱) بند «الف» ماده (۱) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) مصوب ۱۳۹۳ و قوانین مصوب بعدی در این خصوص) تعیین می‌شود یا مطابق قیمت خوراک تحویلی به پالایشگاه‌ها و پتروشیمی‌های داخلی؟ به نظر می‌رسد تبصره پیشنهادی به رفع ابهام در این زمینه پرداخته است و

مواد	متن	تبصره پیشنهادی	اظهار نظر مرکز
			به آنچه که در آیین نامه اجرایی آمده مشروعیّت قانونی بخشیده است.
		تبصره «۷» وزارت نفت موظف است فقط در مورد طرح‌هایی که شرایط الف یا ب این تبصره را رعایت کنند قیمت نفت خوراک را به اعتبار جزء «۲» تبصره «۲» ماده (۱۳) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور برای مدت ۱۰ سال پس از بهره‌برداری به اندازه نود درصد (۹۰٪) قیمت فوب خلیج فارس تعیین و دریافت نماید: الف) تولید فرآورده‌هایی که قیمت آنها کمتر از قیمت نفت خام خوراک واحد پالایشگاهی یا پتروپالایشگاهی است مانند نفت کوره با درصد گوگرد بالا، کمتر از پنج درصد (۵٪) کل فرآورده‌ها باشد. ب) طرح مذکور تولید حداقل ۲۰ هزار تن در سال کک سوزنی قابل استفاده در تولید الکتروگرافیتی مصرفی در صنعت فولاد یا حداقل ۴۰ هزار تن در سال کک اسفنجی قابل استفاده در تولید آند مصرفی صنعت آلومینیوم را داشته باشد.	اصلاح صورت گرفته مناسب نیست. دلایل توجیهی: - عبارت اعطای تخفیف مذکور برای سایر طرح‌ها غیرمجاز است در طرح پیشنهادی نیامده است و مجدداً مطابق روال سابق وزارت نفت می‌تواند بدون هیچ قاعده یا اصولی مطابق اجازه قانونی ماده (۱۳) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور به اعطای تخفیف مذکور به سایر طرح‌هایی که (شروط مندرج در این طرح را رعایت نکرده‌اند) نیز اقدام کند و عملاً هیچ قانونگذاری و ریل‌گذاری صورت نگرفته است. - رسیدن به نفت کوره زیر ۵ درصد بسیار کار سخت و قدم بلندی است. طرح RFCC پالایشگاه اراک نیز که یکی از پیشرفته‌ترین و بزرگ‌ترین فناوری‌های خاورمیانه در صنعت پالایشگاهی است دارای هدفگذاری تولید ۶ درصد نفت کوره بود. - کاهش حجم تولید نفت کوره به زیر ۷ درصد حجم کل فرآورده‌ها در حال حاضر تنها از طریق ۲ فناوری عمده تجاری شده به نام‌های کک‌سازی تأخیری و شکست کاتالیستی بسترسیمال باقی مانده (RFCC) امکان‌پذیر است که اگر در این قانون تنها به یکی از آنها مشوق داده شود

اظهار نظر مرکز	تبصره پیشنهادی	متن	مواد
<p>منجر به هدایت صنعت پالایشگاهی کشور تنها به یک سمت می‌شود و اصولاً ظرفیت احداث این دو فناوری در کشورهای پیشرفته دنیا نظیر چین، آلمان و آمریکا به یکدیگر برابر یا نزدیک به هم است.</p> <p>شایان ذکر است فرآورده‌های کک سوزنی که برای تولید الکتروود گرافیتی کوره‌های قوس الکتریکی صنعت فولاد و همچنین کک اسنفجی که برای تولید الکتروود آند کوره‌های صنعت آلومینیوم استفاده می‌شود، از فناوری کک‌سازی تأخیری و پروپیلن از فناوری RFCC تولید می‌شوند.</p> <p>پیشنهاد می‌شود متن تبصره به شکل زیر اصلاح شود:</p> <p>وزارت نفت موظف است قیمت نفت خام و میعانات گازی خوراک پالایشگاه‌ها، پتروپالایشگاه‌ها و پتروشیمی‌های مورد اشاره در جزء (۲) تبصره «۲» ماده (۱۳) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور را فقط برای طرح‌هایی که شرایط این تبصره (شرایط ذیل) را رعایت کنند برای مدت ۱۰ سال پس از بهره‌برداری به اندازه نود درصد (۹۰٪) قیمت روی کشتی در سواحل خلیج فارس تعیین و دریافت نماید. اعطای تخفیف مذکور برای سایر طرح‌ها، غیرمجاز (خلاف قانون) است.</p>	<p>ج) این تخفیف ویژه تنها به مدت ۱۵ سال از زمان اخذ مجوز طرح دارای اعتبار است و از زمانی اعمال می‌شود که واحد پالایشگاهی یا پتروپالایشگاهی هر دو شرط فوق را به فعلیت برساند.</p>		

مواد	متن	تبصره پیشنهادی	اظهار نظر مرکز
			<p>الف) تولید فرآورده‌هایی که قیمت آنها کمتر از قیمت نفت خام خوراک واحد پالایشگاهی یا پتروپالایشگاهی است مانند نفت کوره با درصد گوگرد بالا، کمتر از هفت درصد (۷٪) کل فرآورده‌ها باشد.</p> <p>ب) طرح مذکور تولید حداقل ۲۰ هزار تن در سال کک سوزنی قابل استفاده در تولید الکتروگرافیتی مصرفی در صنعت فولاد یا حداقل ۴۰ هزار تن در سال کک اسفنجی قابل استفاده در تولید آند مصرفی در صنعت آلومینیوم یا حداقل ۵۰ هزار تن در سال پروپیلن با درجه خلوص بالای نود و نه و نیم درصد (۹۹/۵٪) قابل استفاده در پلیمرسازی را داشته باشد.</p> <p>ج) این تخفیف ویژه تنها به مدت ۱۵ سال از زمان اخذ مجوز طرح دارای اعتبار است و از زمانی اعمال می‌شود که واحد پالایشگاهی یا پتروپالایشگاهی هر دو شرط فوق را به فعلیت برساند.</p>
۴	<p>تأمین مالی طرح‌ها با رعایت شرایط زیر صورت می‌گیرد:</p> <p>الف) سهامداران شرکت مجری موظفند حداکثر یک سال پس از دریافت مجوز، نسبت به واگذاری حداقل سی درصد (۳۰٪) سهم شرکت مجری از طریق عرضه سهام یا از طریق صندوق سرمایه‌گذاری پروژه در چارچوب</p>	<p>الحاق به ماده (۴) تبصره «۸»</p> <p>فرصت یکساله شرکت مجری طرح برای پذیره‌نویسی سی درصد (۳۰٪) از سهام شرکت موضوع بند «الف» ماده (۴) قانون، از زمان اخذ آخرین مجوز از انواع مجوزهای احداث طرح آغاز می‌شود. در صورتی که خریداری</p>	<p>اصلاح صورت گرفته مناسب نیست. دلیل توجیهی:</p> <p>مطابق با دستورالعمل‌های سازمان بورس و اوراق بهادار، شرکت‌ها به منظور عرضه عمومی اولیه باید متعهد پذیره‌نویسی داشته باشند. لذا عبارت «در صورتی که خریداری برای سهام‌های عرضه شده در پذیره‌نویسی مذکور یافت نشود» که در متن تبصره «۸» طرح آمده است، عبارت</p>

مواد	متن	تبصره پیشنهادی	اظهار نظر مرکز
	قوانین مربوطه و یا انتشار اوراق بهادار قابل تبدیل به سهام اقدام کنند؛ در غیر این صورت وزارت نفت موظف است نسبت به ابطال مجوز خوراک آنها اقدام کند.	برای سهام‌های عرضه شده در پذیره‌نویسی مذکور یافت نشود شرکت مجری طرح موظف است طی یک سال دیگر مجدداً نسبت به این عمل با تمهیدات بهتر (بازارگردانی و تعهد پذیره‌نویسی معتبر) یا قیمت پایین‌تر برای هر سهم اقدام کند تا پذیره‌نویسی با موفقیت انجام شود.	دقیقی نیست. علاوه بر این، تمهیدات بهتر که در ذیل تبصره آمده است که در پرنتر بازارگردانی و تعهد پذیره‌نویسی معتبر می‌باشد، عبارت اشتباهی است چراکه سازمان بورس و اوراق بهادار مجوز لازم و معتبر را دارا می‌باشند. همچنین عرضه عمومی اولیه با قیمت پایین‌تر نیز عبارت دقیقی نیست چراکه ارزشگذاری سهام در عرضه‌های عمومی اولیه توسط مشاوران پذیرش صورت می‌پذیرد و از روش‌های متعددی انجام می‌گیرد. لذا لازم است تا از لحاظ محتوایی و ادبی متن تبصره اصلاح گردد.
	مردم طبق قواعد و مقررات سازمان بورس و اوراق بهادار صورت می‌گیرد. همچنین جهت تسهیل در فرآیند تأمین مالی از این طریق وزارت نفت و شرکت‌های تابعه در چارچوب ماده (۱۲) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور با اصلاحات و الحاقات بعدی مصوب ۱۳۹۴/۱۲/۱، بیمه‌ها و بانک‌های مجاز زیر نظر بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران نیز می‌توانند پس از تأیید سازمان بورس و اوراق بهادار به‌عنوان رکن ضامن ایفای نقش کنند.		پیشنهاد می‌شود این تبصره به شکل زیر اصلاح شود:
	ب) آن دسته از دارایی‌هایی که تأمین مالی آنها از طریق صندوق سرمایه‌گذاری پروژه جهت عرضه به عموم مردم صورت می‌گیرد از پرداخت عوارض نقل و انتقال معاف می‌باشند.		تبصره «۸»: «الف» ماده (۴) قانون به شکل زیر اصلاح می‌شود:
			سهامداران شرکت مجری موظفند حداکثر دو سال پس از دریافت مجوز، نسبت به واگذاری حداقل سی درصد (۳۰٪) سهم شرکت مجری از طریق عرضه سهام یا از طریق صندوق سرمایه‌گذاری طرح در چارچوب قوانین مربوطه و یا انتشار اوراق بهادار قابل تبدیل به سهام اقدام کنند؛ در غیر این صورت وزارت نفت موظف است نسبت به ابطال مجوز خوراک آنها اقدام کند.
			فرصت یکساله شرکت مجری طرح برای پذیره‌نویسی سی درصد (۳۰٪) از سهام

مواد	متن	تبصره پیشنهادی	اظهار نظر مرکز
			شرکت موضوع بند «الف» ماده (۴) قانون، حداکثر یک سال پس از آخرین مجوز اخذ شده آغاز می‌شود. شرکت مجری مکلف است مطابق با دستورالعمل‌های سازمان بورس و اوراق بهادار نسبت به تنظیم قرارداد با متعهد پذیره نویسی در خصوص عرضه عمومی سهام اقدام کند. مجری طرح مجاز است از سایر ابزارهای تأمین مالی بازار سرمایه مانند انتشار اوراق بهادار مالی اسلامی (صکوک)، تأسیس صندوق طرح ^۱ و اوراق بهادار قابل تبدیل به سهام اقدام کند.
۵	ماده (۵) - وزارت نفت موظف است در زمان اعطای مجوز طرح، نسبت به اعطای مجوزهای ذیل برای واحدهای مشمول این قانون اقدام کند: الف) مجوز صادرات فرآورده‌های تولیدی ب) مجوز تأمین نفت خام به عنوان خوراک مصرفی پس از اتمام دوره تنفس خوراک با رعایت مصالح کشور در صورت درخواست متقاضی	الحاق به ماده(۵) تبصره «۹» شرکت مجری طرح مجاز است در طول دوره ساخت نسبت به انعقاد قرارداد پیش‌فروش فرآورده‌ها (قرارداد Off Take) به اندازه سی درصد (۳۰٪) میزان سرمایه‌گذاری ارزش‌گذاری شده به شرکت‌های خارجی در قبال دریافت فاینانس یا تأمین پیچیده اقدام نماید و وزارت نفت موظف است با این درخواست شرکت مجری طرح موافقت و در صورت درخواست شرکت مجری موافقت و در صورت نیاز، مجوز مکتوب و رسمی برای پیش‌فروش	اصلاح صورت گرفته مناسب نیست. پیشنهاد می‌شود به شکل زیر اصلاح شود: شرکت مجری طرح مجاز است در طول دوره ساخت نسبت به انعقاد قرارداد پیش‌فروش فرآورده‌ها (قرارداد Off Take) به اندازه سی درصد (۳۰٪) میزان سرمایه‌گذاری ارزش‌گذاری شده به شرکت‌های خارجی در قبال دریافت فاینانس یا تأمین پیچیده اقدام نماید و وزارت نفت موظف است با این درخواست شرکت مجری طرح موافقت و در صورت درخواست شرکت مجری موافقت و در صورت نیاز، مجوز مکتوب و رسمی برای پیش‌فروش فرآورده‌ها اعطا نماید.

مواد	متن	تبصره پیشنهادی	اظهار نظر مرکز
		کردن صادراتی این بخش از فرآورده‌ها به شرکت مجری اعطا نماید.	
۶	وزارت نفت مکلف است ظرف مدت دوماه پس از تصویب این قانون، آیین‌نامه اجرایی آن را به تصویب هیئت وزیران برساند.		

۲. اظهار نظر کارشناسی طرح به لحاظ حقوقی «تطبیق با قوانین»

۱-۲. در خصوص کلیات این طرح توجه به نکات زیر ضروری است:

- طرح با اصول قانون‌گذاری و قانون‌نویسی موضوع بند ۹ سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری ابلاغی ۱۳۹۸/۷/۶ مقام معظم رهبری، تطابقی ندارد؛ لذا با اصول ۵۷ و ۱۱۰ قانون اساسی مغایر است. بجای اینکه در صدر ماده واحده طرح بیان شود که تبصره «۱» به ماده (۱) قانون الحاق و تبصره‌های «۲» تا «۷» به ماده (۳) و تبصره «۸» به ماده (۴) و تبصره «۹» به ماده (۵) قانون الحاق می‌شود؛ باید به صراحت بیان شود که تبصره «۱» کدام بخش از ماده (۱) را اصلاح می‌کند.
 - با توجه به مفاد قانون حمایت از توسعه صنایع پایین‌دستی نفت خام و میعانات گازی با استفاده از سرمایه‌گذاری مردمی (از این پس، قانون) و آیین‌نامه اجرایی آن (از این پس، آیین‌نامه)، مفاد این طرح، در عمل منجر به بار مالی جدید می‌شود که به دلیل عدم تعیین محل تأمین آن، با اصل ۷۵ قانون اساسی مغایرت دارد.
- ۲-۲. در خصوص جزئیات طرح باید به نکات زیر توجه شود:

تبصره «۱»

- تصریح بر واژه (پروژه) که دارای معادل فارسی است، با اصل ۱۵ مغایر است.
- اطلاق عبارت «تأمین مالی به روش‌های مختلف» که می‌تواند شامل معاملات ربوی شود، معمولاً توسط شورای نگهبان مغایر با شرع اعلام می‌شود؛ همچنین مشخص نبودن حدود و چارچوب روش‌های تأمین مالی، مغایر با اصول حقوقی است و باید آن عبارت مقید به «در چارچوب قوانین» شود.
- به نظر می‌رسد که مفاد این تبصره، در مقام اصلاح ماده (۱) قانون (به خصوص بندهای «ب» و «پ») است و این امر باید بر اساس اصول قانون‌نویسی، به صراحت بیان شود که کدام قسمت از ماده (۱) اصلاح می‌شود.
- با توجه به تصریح بند «ت» ماده (۱) قانون بر عبارت (حجم سرمایه‌گذاری ارزش‌گذاری شده)، باید در این تبصره به جای واژه «میزان» از واژه «حجم» استفاده شود.

تبصره «۲»

- اصطلاح «شرکت مالک طرح» در قانون و آیین‌نامه اجرایی آن، فاقد سابقه است. در بند «پ» ماده (۱) قانون و بند «۴» ماده (۱) آیین‌نامه، بر اصطلاح «شرکت مجری طرح» تصریح شده است و باید این اصطلاحات، همسان‌سازی شود.
- حکم این تبصره، تأیید مفاد قانون است لذا تکرار آن زاید است و صرفاً باب این را وارد می‌کند که با فشار، شرکت مجری طرح تن به رضایت بدهد که این منغذ، می‌تواند بستر فساد باشد. بند «۱۹» سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی ابلاغی ۱۳۹۲/۱۱/۳۰ مقام معظم رهبری، حکم به «جلوگیری از اقدامات، فعالیت‌ها و زمینه‌های فسادزا در حوزه‌های پولی، تجاری، ارزی و...» داده است.

تبصره «۳»

• سهم قانونی سالانه صندوق توسعه ملی، بر اساس بند «۱۰» سیاست‌های کلی برنامه ششم توسعه ابلاغی ۱۳۹۴/۴/۹ مقام معظم رهبری، «صادرات نفت و میعانات گازی و خالص صادرات گاز» است. لذا عبارت «سهم قانونی سالانه صندوق توسعه ملی از صادرات نفت و میعانات گازی» مصرح در این تبصره (خط اول پاراگراف اول و خط آخر پاراگراف دوم) باید اصلاح شود.

• تهاثر موضوع این تبصره، مغایر با صدر اصل ۵۳ قانون اساسی است؛ زیرا بخشی از دریافت‌های دولت در خزانه متمرکز نمی‌شود.

• عبارت (این واحدها) در خط دوم این تبصره، ابهام داشته و با اصطلاحات مندرج در قانون تطابق ندارد. همین مسئله در خصوص عبارت (واحدهای موضوع قانون) مذکور در خط ششم وجود دارد.

تبصره «۴»

• حکم ذیل این تبصره منجر به عدم واریز دریافت‌های دولت به خزانه می‌شود؛ لذا مغایر با صدر اصل ۵۳ قانون اساسی است.

• عبارت (مواد هیدروکربوری) مذکور در خط آخر، ابهام دارد.

تبصره «۵»

• تصریح بر واژه (فاز) که دارای معادل فارسی است، با اصل ۱۵ مغایر است.

• به نظر می‌رسد که باید فازبندی طرح، به تأیید وزارت نفت نیز رسیده باشد در غیر این صورت در عمل منجر به بروز اختلافات و مشکلات اجرایی میان شرکت مجری طرح و وزارت نفت خواهد شد که این امر از مصادیق نظام اداری ناصحیح بوده و مغایر با بند

«۱۰» اصل ۳ قانون اساسی به نظر می‌رسد.

تبصره «۶»

• با توجه به صدر ماده واحده، حکم این تبصره در مقام اصلاح بند «ت» ماده (۳) قانون است. بند «ت» تصریح کرده است: «خوراک تحویلی به واحدهای مذکور از نظر قواعد مالی در حکم صادرات نفت خام و میعانات گازی است.» در این صورت، فارغ از مغایرت این نوع اصلاح با اصول قانون‌نویسی صحیح (موضوع بند «۹» سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری)، تغییر حکم مزبور (تغییر از در حکم صادرات بودن به نفت تحویلی به پالایشگاه‌های داخلی و مجتمع‌های پتروشیمی موضوع جزء (۱) بند «الف» ماده (۱) قانون الحاق (۲)، منجر به کاهش منابع عمومی می‌شود که محل جبران آن تعیین نشده است. فلذا با اصل ۷۵ مغایر است.

• عبارت (و قوانین مصوب بعدی در این خصوص) ابهام دارد و با اصول قانون‌نویسی صحیح (موضوع بند «۹» سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری)، مغایر است.

تبصره «۷»

• وظیفه مقرر در این تبصره برای وزارت نفت، منجر به کاهش منابع عمومی می‌شود که محل جبران آن، تعیین نشده است؛ لذا با اصل ۷۵ مغایر است. توضیح اینکه بر اساس ماده (۱۳) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور، قیمت نفت خوراک «نود و پنج درصد (۹۵٪) تحویل روی کشتی (فوب) خلیج فارس» است و به استناد جزء (۲) تبصره «۲» ماده (۱۳) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور، شرکت نفت مجاز است قیمت پایه نفت خام عرضه شده در بورس را تا ۵ درصد کمتر از قیمت مزبور، برای توسعه پالایشگاه‌های موجود یا احداث پالایشگاه‌های جدید تا ده سال

پس از بهره‌برداری، تعیین کند.

- صدر و ذیل این تبصره هماهنگی ندارند. در صدر تبصره بر (طرح‌هایی که شرایط الف یا ب این تبصره را رعایت کنند) و در ذیل تبصره بر عبارت (هر دو شرط فوق را به فعلیت برساند) تصریح شده است. مشخص نیست هر دو شرط باید محقق شود یا یکی از آن دو.
- تصریح بر واژه (فوب) که دارای معادل فارسی است، با اصل ۱۵ مغایر است.
- بند «الف»، مبهم است.

• استناد به ماده (۱۳) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور نیز نادرست به نظر می‌رسد زیرا آن حکم قانونی ناظر بر (پالایشگاه‌های کشور) است که در حال فعالیت هستند نه طرح‌های ایجاد تأسیسات پالایشگاهی و پتروپالایشگاهی موضوع این طرح.

تبصره «۸»

• با توجه به صدر ماده واحده، حکم این تبصره در مقام اصلاح ذیل بند «الف» ماده (۴) قانون به نظر می‌رسد که بند «الف» اشعار می‌دارد: «سهامداران شرکت مجری موظفند حداکثر یک سال پس از دریافت مجوز، نسبت به واگذاری حداقل سی درصد (۳۰٪) سهم شرکت مجری ... اقدام کنند. در غیر این صورت وزارت نفت موظف است نسبت به ابطال مجوز خوراک آنها اقدام کند». این نوع اصلاح با اصول قانون‌نویسی صحیح (موضوع بند «۹» سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری)، مغایرت دارد.

• مشخص نیست که مهلت یکساله مندرج در این تبصره، کل ذیل بند «الف» را نسخ می‌کند یا یک مهلت یکساله دیگر می‌دهد. در صورتی که در مقام نسخ باشد، باید ضمانت اجرای عدم انجام پذیره‌نویسی موفقیت‌آمیز تعیین شود.

تبصره «۹»

- عبارت «قرارداد پیش‌فروش فرآورده‌ها (قرارداد ...)» ابهام دارد.
- با توجه به صدر ماده واحده، حکم این تبصره در مقام اصلاح ذیل بند «الف» ماده (۵) قانون به نظر می‌رسد که طبق بند «الف» مزبور، وزارت نفت موظف است در زمان اعطای مجوز طرح، نسبت به اعطای مجوز صادرات فرآورده‌های تولیدی برای واحدهای مشمول این قانون اقدام کند. این نوع اصلاح با اصول قانون‌نویسی صحیح (موضوع بند «۹» سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری)، مغایرت دارد.
- اطلاق اجازه به استفاده از فاینانس در این تبصره، توسط شورای نگهبان مغایر با شرع اعلام خواهد شد.
- تصریح بر واژه (فاینانس) که دارای معادل فارسی است، با اصل ۱۵ مغایر است.
- اصطلاح (تجهیزات با فناوری پیچیده) فاقد تعریف قانونی بوده و ابهام دارد. این ابهام با اصل شفافیت و استحکام در ادبیات و اصطلاحات حقوقی (موضوع بند «۹» سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری ابلاغی ۱۳۹۸/۷/۶ مقام معظم رهبری)، مغایرت دارد. به خصوص اینکه وزارت نفت موظف به موافقت با چنین قراردادی شده است و این امر می‌تواند منجر به بروز اختلاف میان شرکت مجری طرح و وزارت نفت شود که خود موجب تهدید امنیت قضایی (موضوع بند «۱۴» اصل ۳ قانون اساسی) است.

جمع‌بندی و پیشنهادها

با توجه به توضیحات مندرج در این گزارش کلیات طرح پیشنهادی قابل قبول است و

پیشنهاد می‌شود برخی از تبصره‌ها به شکل زیر اصلاح شود:

تبصره «۳» الحاقی به ماده (۳):

اعطای تنفس خوراک در اجرای قانون از محل سهم قنونی سالانه صندوق توسعه ملی از صادرات نفت و میعانات گازی و همچنین مطالبات ارزی صندوق از دولت تأمین می‌گردد و سهم قنونی دولت و شرکت ملی نفت ایران از خوراک این واحدها در دوره تنفس خوراک ~~حزب~~ ~~قالب~~ ~~تهدات~~ ~~مطالبات~~ ارزی صندوق توسعه ملی از دولت و شرکت ملی نفت ایران (و نیز شرکت‌های تابعه و وابسته آن) محاسبه می‌شود. در هنگام تسویه ~~و تهدات~~ مطالبات مذکور به این شیوه، ضمانتنامه‌ها و تعهدات بازپرداخت دولت و شرکت ملی نفت ایران به صندوق توسعه ملی براساس زمانبندی اعطای تنفس خوراک اصلاح می‌گردد. سهم قانونی دولت و شرکت ملی نفت ایران از خوراک تحویلی به واحدهای موضوع قانون در دوره تنفس صرفاً بابت بازپرداخت تسهیلات ارزی آنها به صندوق توسعه ملی استفاده می‌شود و سهم مناطق کمتر توسعه یافته از محل منابع صادراتی صندوق توسعه ملی کسر می‌گردد.

~~در صورتی که در هنگام اعطای تنفس خوراک، مطالبات صندوق توسعه ملی از دولت و شرکت ملی نفت ایران به طور کامل تسویه شده باشد، وجه معادل سهم قنونی دولت و شرکت ملی نفت (هریک که بدهی خود را با صندوق تسویه نموده باشند) از خوراک دوره تنفس، فقط از سهم ورودی سالانه صندوق توسعه ملی ناشی از عواید صادرات نفت و میعانات گازی قابل پرداخت است.~~

تا زمانی که به دلیل تحریم‌های ظالمانه امکان صادرات نفت و میعانات گازی به اندازه سقف ظرفیت تولیدی آنها وجود نداشته باشد، هرگونه پرداخت نقدی از منابع ارزی و ریالی موجود صندوق توسعه ملی برای تسویه سهم دولت و شرکت ملی نفت ایران از هزینه خوراک دوره تنفس ممنوع است.

پیشنهاد اصلاحی:

اعطای تنفس خوراک در اجرای قانون از محل سهام سالبانه صندوق توسعه ملی از صادرات نفت خام، میعانات گازی و خالص صادرات گاز طبیعی و همچنین مطالبات ارزی صندوق از دولت تأمین می‌گردد و سهام دولت و شرکت ملی نفت ایران از خوراک این واحدها در دوره تنفس خوراک از شرکت مجری طرح مطالبه نمی‌شود و برای تسویه مطالبات ارزی صندوق توسعه ملی از دولت و شرکت ملی نفت ایران (و شرکت‌های تابعه و وابسته به آن) استفاده می‌شود. در هنگام تسویه مطالبات مذکور به این شیوه، ضمانت‌نامه‌ها و تعهدات بازپرداخت دولت و شرکت ملی نفت ایران به صندوق توسعه ملی براساس زمان بندی اعطای تنفس خوراک اصلاح می‌گردد. سهم دولت و شرکت ملی نفت ایران از خوراک تحویلی به واحدهای موضوع قانون در دوره تنفس خوراک صرفاً بابت بازپرداخت تسهیلات ارزی آن‌ها به صندوق توسعه ملی استفاده می‌شود و سهم مناطق کمتر توسعه یافته از خوراک تحویلی به پالایشگاه/پتروپالایشگاه از محل منابع صادراتی صندوق توسعه ملی کسر می‌گردد.

تا زمانی که به دلیل تحریم‌های ظالمانه امکان صادرات نفت و میعانات گازی به اندازه سقف ظرفیت تولیدی آنها وجود نداشته باشد، هرگونه پرداخت نقدی از منابع ارزی و ریالی موجود صندوق توسعه ملی برای تسویه سهم دولت و شرکت ملی نفت ایران از خوراک دوره تنفس ممنوع است.

تبصره «۴» الحاقی به ماده (۳):

آن دسته از طرح‌های بهینه‌سازی و ارتقای کمیت و کیفیت فرآورده‌های پالایشگاه‌های موجود که به تأیید وزارت نفت امکان افزایش ظرفیت خوراک در آنها وجود ندارد، تا سی درصد (۳۰٪) از خوراک آن پالایشگاه به عنوان منبع مالی تأمین تنفس خوراک منظور می‌شود و از آنجا که صندوق توسعه ملی از خوراک این واحدها سهم ندارد کل ارزش تنفس خوراک توسط بانک مرکزی از سهم سالانه صندوق از صادرات مواد هیدروکربوری کسر و به حساب دولت و سایر ذینفعان واریز می‌گردد.

پیشنهاد اصلاحی:

حذف این تبصره پیشنهاد می‌شود.

تبصره «۷» الحاقی به ماده (۳):

وزارت نفت موظف است فقط در مورد طرح‌هایی که شرایط الف یا ب این تبصره را رعایت کنند قیمت نفت خوراک را به اعتبار جزء «۲» تبصره «۲» ماده (۱۳) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور برای مدت ۱۰ سال پس از بهره‌برداری به اندازه نود درصد (۹۰٪) قیمت فوب خلیج فارس تعیین و دریافت نماید:

الف) تولید فرآورده‌هایی که قیمت آنها کمتر از قیمت نفت خام خوراک واحد پالایشگاهی یا پتروپالایشگاهی است مانند نفت کوره با درصد گوگرد بالا، کمتر از پنج درصد (۵٪) کل فرآورده‌ها باشد.

ب) طرح مذکور تولید حداقل ۲۰ هزار تن در سال کک سوزنی قابل استفاده در تولید الکتروود گرافیتی مصرفی در صنعت فولاد یا حداقل ۴۰ هزار تن در سال کک اسفنجی قابل استفاده در تولید آند مصرفی صنعت آلومینیوم را داشته باشد.

پیشنهاد اصلاحی:

وزارت نفت موظف است قیمت نفت خام و میعانات گازی خوراک پالایشگاه‌ها، پتروپالایشگاه‌ها و پتروشیمی‌های مورد اشاره در جزء (۲) تبصره «۲» ماده (۱۳) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور را فقط برای طرح‌هایی که شرایط این تبصره (شرایط ذیل) را رعایت کنند برای مدت ۱۰ سال پس از بهره‌برداری به اندازه نود درصد (۹۰٪) قیمت روی کشتی در سواحل خلیج فارس تعیین و دریافت نماید. اعطای تخفیف مذکور برای سایر طرح‌ها غیرمجاز (خلاف قانون) است.

الف) تولید فرآورده‌هایی که قیمت آنها کمتر از قیمت نفت خام خوراک واحد پالایشگاهی یا پتروپالایشگاهی است مانند نفت کوره با درصد گوگرد بالا، کمتر از هفت درصد (۷٪) کل فرآورده‌ها باشد.

ب) طرح مذکور تولید حداقل ۲۰ هزار تن در سال کک سوزنی قابل استفاده در تولید الکتروود گرافیتی مصرفی در صنعت فولاد یا حداقل ۴۰ هزار تن در سال کک اسفنجی قابل استفاده در تولید آند مصرفی در صنعت آلومینیوم یا حداقل ۵۰ هزار تن در سال پروپیلن با درجه خلوص بالای نود و نه و نیم درصد (۹۹,۵٪) قابل استفاده در پلیمرسازی را داشته باشد.

تبصره «۸» الحاقی به ماده (۴):

فرصت یکساله شرکت مجری طرح برای پذیره‌نویسی سی درصد (۳۰٪) از سهام شرکت موضوع بند «الف» ماده (۴) قانون، از زمان اخذ آخرین مجوز از انواع مجوزهای احداث طرح آغاز می‌شود. در صورتی که خریداری برای سهام‌های عرضه شده در پذیره‌نویسی مذکور یافت نشود شرکت مجری طرح موظف است طی یک سال دیگر مجدداً نسبت به این عمل با تمهیدات بهتر (بازارگردانی و تعهد پذیره‌نویسی معتبر) یا قیمت پایین‌تر برای هر سهم اقدام کند تا پذیره‌نویسی با موفقیت انجام شود.

پیشنهاد اصلاحی:

بند «الف» ماده (۴) قانون به شکل زیر اصلاح می‌شود:

الف) سهامداران شرکت مجری موظفند حداکثر دو سال پس از دریافت مجوز، نسبت به واگذاری حداقل سی درصد (۳۰٪) سهم شرکت مجری از طریق عرضه سهام یا از طریق صندوق سرمایه‌گذاری طرح در چارچوب قوانین مربوطه و یا انتشار اوراق بهادار قابل تبدیل به سهام اقدام کنند؛ در غیر این صورت وزارت نفت موظف است نسبت به ابطال مجوز خوراک آنها اقدام کند.

فرصت یکساله شرکت مجری طرح برای پذیره‌نویسی سی درصد (۳۰٪) از سهام شرکت موضوع بند الف ماده (۴) قانون، حداکثر یک سال پس از آخرین مجوز اخذ شده آغاز می‌شود. شرکت مجری مکلف است مطابق با دستورالعمل‌های سازمان بورس و اوراق بهادار نسبت به تنظیم قرارداد با متعهد پذیره‌نویسی در خصوص عرضه عمومی سهام اقدام کند. مجری طرح مجاز است از سایر ابزارهای تامین مالی بازار سرمایه مانند انتشار اوراق بهادار مالی اسلامی (صکوک)، تاسیس

سندوق طرح و اوراق بهادار قابل تبدیل به سهام اقدام کند.

الحاق به ماده (۵)

تبصره «۹»

شرکت مجری طرح مجاز است در طول دوره ساخت نسبت به انعقاد قرارداد پیش فروش فرآورده‌ها (قرارداد Off Take) به اندازه سی درصد (۳۰٪) میزان سرمایه‌گذاری ارزش‌گذاری شده به شرکت‌های خارجی در قبال دریافت فاینانس یا تأمین تجهیزات با فناوری پیچیده اقدام نماید و وزارت نفت موظف است با این درخواست شرکت مجری موافقت و در صورت نیاز، مجوز مکتوب و رسمی برای پیش فروش کردن صادراتی این بخش از فرآورده‌ها به شرکت مجری اعطا نماید.

پیشنهاد اصلاحی:

تبصره «۹» الحاقی به ماده (۵) قانون به شرح ذیل اصلاح شود:

شرکت مجری طرح مجاز است در طول دوره ساخت نسبت به انعقاد قرارداد پیش‌فروش فرآورده‌ها (قرارداد Off Take) به اندازه سی درصد (۳۰٪) میزان سرمایه‌گذاری ارزش‌گذاری شده به شرکت‌های خارجی در قبال دریافت فاینانس یا تأمین تجهیزات با فناوری پیچیده اقدام نماید و وزارت نفت موظف است با این درخواست شرکت مجری **طرح موافقت و در صورت درخواست این شرکت، مجوز مکتوب و رسمی برای پیش‌فروش کردن صادراتی این بخش از فرآورده‌ها اعطا نماید.**

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۷۳۱۷

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: اظهارنظر کارشناسی درباره: «طرح الحاق نه (۹) تبصره به قانون حمایت از توسعه صنایع پایین‌دستی نفت خام و میعانات گازی با استفاده از سرمایه‌گذاری مردمی»

نام دفتر: مطالعات انرژی، صنعت و معدن (گروه انرژی)

تهیه و تدوین‌کنندگان: مهدخت متین، عماد رفیعی

مدیر مطالعه: میثم پیله فروش

ناظران علمی: امیررضا شاهانی، روح‌الله احمدی

همکاران: محمدمبین صلواتیان، محمد برزگر خسروی، محمدحسین معماریان

اظهارنظرکنندگان داخل مرکز: فریدون اسعدی

واژه‌های کلیدی:

۱. پالایشگاه

۲. پتروپالایشگاه

۳. قانون

۴. صنایع پایین‌دستی

۵. تنفس خوراک

۶. فرآورده نفتی

تاریخ انتشار: ۱۳۹۹/۹/۲۵